

SPECIALIOSIOS PEDAGOGIKOS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA

1. Teikėjas

1.1. Teikėjo rekvizitai (kodas, adresas, pašto indeksas, telefonas, faksas, el.paštas, atsiskaitomoji sąskaita)	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogų veiklos skyrius, 188603091, A. Volano g. 2, LT-01516 Vilnius, tel. +370 5 2191115, teresa.aidukiene@smm.lt
1.2. Teikėjo vardas ir pavardė	Teresa Aidukienė

2. Programos pavadinimas, lygis

**SPECIALIOSIOS PEDAGOGIKOS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA,
(nacionalinis lygis)**

3. Programos rengėjas(-ai)

Teresa Aidukienė, Irena Bujauskienė, Rasa Ramanauskienė, Valerija Liaudanskienė

4. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Specialiosios pedagogikos kvalifikacijos tobulinimo programa skirta mokytojams, kurie per metus nuo darbo pradžios specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose turintiems intelekto sutrikimą arba intelekto sutrikimą ir įvairiapusių raidos sutrikimus arba turintiems kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas, mokiniams (toliau – Mokiniai), turi išklausti 40 valandų specialiosios pedagogikos kursą (toliau – Mokytojai).

Programos paskirtis – suteikti Mokytojams specialiosios pedagogikos žinių, būtinų veiksmingai ugdyti Mokinius, atsižvelgiant į kiekvieno Mokinio individualius ugdymosi poreikius, sveikatos būklę, adaptyvaus elgesio, pažintinės veiklos, komunikacijos ypatumus, pagalbos ir paslaugų reikmes, jo tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius, siekiant paskatinti kiekvieno Mokinio motyvaciją mokytis, siekti kuo geresnių mokymosi pasiekimų, užkertant kelią anksti „iškristi“ iš švietimo sistemos.

Programos trukmė – 40 akademinė valandų (22 teorijos ir 13 praktinio darbo valandų, 5 savarankiško darbo valandos). Programą sudaro 2 sesijos (3 ir 2 dienų).

Programą vykdo akredituotos kvalifikacijos tobulinimo įstaigos. Programos dalyviams, išklausiems visas programoje numatytas temas, atlikusiems praktines užduotis ir savarankiškus darbus, išduodami kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

5. Programos tikslas

Formuoti pozityvų Mokytojų požiūrį į Mokinių ugdymą, gebėjimus, elgesio ir komunikacijos ypatumus, ugdymosi poreikius ir jų įvairovę, tobulinti Mokytojų kompetenciją ugdyti Mokinius kuriant palankią ugdymosi aplinką individualizuojant ugdymosi procesą, parenkant specialiąsias mokymo ir techninės pagalbos priemones, bendradarbiaujant, vertinant individualią kiekvieno Mokinio pažangą ir pasiekimus.

6. Programos uždaviniai

1. Supažindinti Mokytojus su specialiųjų ugdymosi poreikių samprata, Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais Mokinių ugdymą, specialiosios pedagoginės, psichologinės, specialiosios ir kitos pagalbos jiems teikimą;
2. Suteikti teorinių žinių apie intelekto sutrikimą, specialiųjų ugdymosi poreikių, atsirandančių dėl intelekto sutrikimo, intelekto sutrikimo ir įvairiapusių raidos sutrikimų, kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas, ypatumus, specialiąsias mokymo ir techninės pagalbos priemones, alternatyviosios komunikacijos būdus;
3. Suteikti teorinių žinių apie specialiosios pedagogikos tikslus ir uždavinius;
4. Išmokyti Mokytojus geriau pažinti priežastis, darančias įtaką Mokinių asmenybės ir bendravimo ypatumų formavimuisi;

5. Išmokyti Mokytojus pažinti Mokinių komunikacijos, kognityvinės veiklos, adaptyvaus elgesio ypatumus, suprasti juos lėmusias priežastis ir šių mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius;

6. Formuoti Mokytojų praktinius įgūdžius kurti palankią Mokiniams ugdymosi aplinką: parinkti ugdymo metodus, pritaikyti ugdymo programas, ugdomąją veiklą (pamoką) Mokiniams, atsižvelgiant į jų specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas, intelekto ir įvairiapusių raidos sutrikimų ypatumus, parenkant specialiąsias mokymo ir techninės pagalbos priemones, analizuoti ir vertinti individualią mokinių pažangą ir pasiekimus.

7. Programos turinys (įgyvendinimo nuoseklumas: temos, užsiėmimų pobūdis (teorija/praktika/savarankiškas darbas) ir trukmė)

I tema. Specialiųjų ugdymosi poreikių samprata – 1 akademinės valanda (1 teorijos);

II tema. Intelektas – kas tai? Negalios dėl intelekto sutrikimo ypatumai (sutrikusi pažintinė veikla ir adaptyvus elgesys, pažeisti kalbiniai, motoriniai gebėjimai ir pan.). Intelekto sutrikimo laipsniai. Nepatiktas intelekto sutrikimas. Negalios dėl intelekto sutrikimo ir mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių sąsajos – 3 akademinės valandos (2 teorijos ir 1 praktikos);

III tema. Bendrųjų intelektinių gebėjimų tyrimo ir vertinimo metodikos – 2 akademinės valandos (1 teorijos ir 1 praktikos);

IV tema. Įvairiapusių raidos sutrikimai: vaikystės autizmas, atipiškas autizmas, Rett'o sindromas, Asperger'io sindromas, kiti įvairiapusių raidos sutrikimai. Negalios dėl įvairiapusių raidos sutrikimų ir mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių sąsajos – 4 akademinės valandos (3 teorijos ir 1 praktikos);

V tema. Mokinių, turinčių intelekto sutrikimą arba turinčių intelekto sutrikimą ir įvairiapusių raidos sutrikimų komunikacijos ypatumai – 4 akademinės valandos (2 teorijos ir 2 praktikos);

VI tema. Kompleksinės negalios samprata. Kompleksinių negalių įvairovė ir sąsajos su specialiaisiais ugdymosi poreikiais. Intelekto sutrikimas ir klausos, regos, judesio ir padėties ir pan. sutrikimai. Nežymus ar vidutinis intelekto sutrikimas ir elgesio ar (ir) emocijų sutrikimai (prieštaraujančio neklusnumo sutrikimas), elgesio sutrikimas (asocialus elgesys) ar (ir) emocijų sutrikimai (nerimo spektro sutrikimas, nuotaikos spektro sutrikimas) – 6 akademinės valandos (5 teorijos ir 1 praktikos);

VII tema. Specialioji pedagogika, jos tikslai ir uždaviniai – 1 akademinė valanda (1 teorijos);

VIII tema. Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių Mokinių ugdymą, specialiosios pedagoginės, psichologinės pagalbos ir specialiosios pagalbos teikimą, analizė – 3 akademinės valandos (2 teorijos ir 1 praktikos);

IX tema. Specialiųjų mokymo priemonių ir techninės pagalbos priemonių įvairovė, parinkimas ir taikymas ugdymo procese – 3 akademinės valandos (1 teorijos ir 2 praktikos).

X tema. Palankios Mokiniams ugdymosi aplinkos kūrimas: ugdymo programų, ugdomosios veiklos, pamokos pritaikymas Mokiniams, atsižvelgiant į jų specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas, raidos sutrikimų ypatumus ir sveikatos būklę, parenkant specialiąsias mokymo ir techninės pagalbos priemones, individualios mokinių pažangos refleksija, žinių ir pasiekimų vertinimas – 8 akademinės valandos (4 teorijos ir 4 praktikos).

Savarankiško darbo užduotis. Parengti ir pristatyti pasirinkto Mokinio ugdymo atvejo analizę, atskleidžiant ugdymo programos pritaikymo, specialiųjų mokymo ir techninės pagalbos priemonių parinkimo, reikiamos pagalbos, pažangos ir pasiekimų vertinimo ypatumus, būdus ir formas.

8. Tikėtina(-os) kompetencija(-os), kurią(-ias) įgis programą baigęs asmuo, mokymo(-si) metodai, įgytos (-ų) kompetencijos (-ų) įvertinimo būdai

Įgis specialiųjų ugdymosi poreikių dėl intelekto sutrikimo arba intelekto sutrikimo ir įvairiapusių raidos sutrikimų arba kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas, turinčių mokinių ugdymo ir jų ugdymo organizavimo kompetencijų

Kompetencijos	Mokymosi modelis (mokymo(si) metodai, būdai)	Įgytų kompetencijų vertinimo būdai
---------------	--	------------------------------------

Specialiosios pedagogikos ir psichologijos žinių ir supratimo įgijimas (teorinė dalis)	Išmanys specialiųjų ugdymosi poreikių sampratą. Žinos apie intelekto fenomeną, bendrųjų intelektinių gebėjimų tyrimo ir vertinimo metodiką. Žinos, kad intelekto sutrikimas pasireiškia: pažintinės veiklos, kalbinių, motorinių gebėjimų pažeidimais, taip pat asmens adaptyvaus elgesio sutrikimu. Žinos, kad intelekto sutrikimas būna nežymus, vidutinis, žymus labai žymus ir nepatikslingas. Žinos apie įvairiapusių raidos sutrikimų ir kompleksinių negalių įvairovę ir priežastis. Išmanys ugdomosios veiklos (pamokos) ypatumus.	Paskaitos, dokumentų analizė	Pokalbis, atsakymai į struktūruoto klausimyno klausimus
Gebėjimų įgijimas (praktinė dalis):			
Turinčių intelekto sutrikimą arba intelekto sutrikimą ir įvairiapusių raidos sutrikimus arba turinčių kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas, mokinių, pažinimo, jų individualios pažangos ir pasiekimų vertinimo gebėjimai	Gebės atpažinti, analizuoti, vertinti ir atsižvelgti į Mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, pastebėti ir vertinti individualią kiekvieno mokinio pažangą.	Paskaita, atvejų analizė, situacijų ir praktinės veiklos analizė, situacijų modeliavimas	Mokinio gebėjimų analizė (atvejo analizė)
Praktinio pobūdžio gebėjimai	Gebės atsižvelgti į skirtingus Mokinių gebėjimus ir poreikius, planuoti ir organizuoti ugdymo procesą (ugdomoją veiklą, pamoką) pagal šiuolaikinės specialiosios pedagogikos principus, bendradarbiaudamas su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), pagalbos mokiniui specialistais, mokyklos vadovais ir pan. Gebės individualizuoti ugdymo turinį, atsižvelgdamas į Mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas. Gebės pastebėti ir vertinti individualią Mokinio pažangą ir pasiekimus. Gebės atrinkti esminę informaciją apie Mokinių, turinčių intelekto, įvairiapusių raidos sutrikimų ar kompleksinių negalių, pažintinės veiklos, kalbos ir komunikavimo, ugdymosi poreikių ypatumus. Gebės bendradarbiauti su tėvais, pagalbos mokiniui specialistais, mokytojais, mokyklos Vaiko gerovės	Situacijų modeliavimas. Situacijų ir praktinės veiklos reflektvyioji analizė	Mokinio ugdymo programos (jos dalies) parengimas ir pristatymas

	komisijos nariais.		
Ugdymo(si) aplinkos kūrimo gebėjimai	Gebės, remdamasis pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijomis, konsultuodamasis su pagalbos mokiniui specialistais, parinkti specialiąsias mokymo priemones ir techninės pagalbos priemones, numatyti užduotis ir priemones, kurti saugią ir Mokinių ugdymuisi palankią aplinką, teikti Mokiniui bendradarbiavimu grįstą individualią pagalbą.	Situacijų modeliavimas	Veiklos analizė
Reflektavimo ir mokymosi mokytis gebėjimai	Gebės analizuoti ugdomosios veiklos (pamokos) struktūrą ir turinį, mokymo metodų ir specialiųjų mokymo priemonių ir techninės pagalbos priemonių parinkimo tikslumą, atsižvelgdamas į Mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, pagalbos mokiniui specialistų rekomendacijas, vertinti individualią Mokinio pažangą ir pasiekimus, vadovautis mokymosi visą gyvenimą nuostata.	Atvejų analizė, situacijų ir praktinės veiklos reflektvyioji analizė. Situacijų modeliavimas	Individualaus ir (ar) grupinio projekto parengimas
Perkeliamieji (bendrieji) gebėjimai	Gebės kurti partnerystės ryšius su mokytojais, pagalbos mokiniui specialistais, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), spręsti specialiųjų ugdymosi poreikių lemtas problemas. Gebės empatiškai bendrauti su mokiniais ir taikyti ugdymo metodus, atsižvelgdamas į individualius ugdymosi poreikius. Gebės veiksmingai dalyvauti grupės (komandos) veikloje, pavyzdžiui, mokyklos Vaiko gerovės komisijos darbe.	Paskaita, praktikumas, situacijų modeliavimas	Savo patirties pratybose analizė

9. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

9.1. Mokomoji medžiaga

Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Specialiųjų ugdymosi poreikių samprata	Medžiagos konspektas, atskleidžiantis požiūrio į negalią ir specialiuosius ugdymosi poreikius kaitą. Specialiųjų ugdymosi poreikių apibrėžimas	
Intelektas – kas tai? Negalios dėl intelekto sutrikimo ypatumai (sutrikusi pažintinė veikla ir adaptyvus elgesys, pažeisti kalbiniai, motoriniai gebėjimai ir pan.). Intelekto sutrikimo laipsniai. Nepatikslingas intelekto sutrikimas. Negalios dėl intelekto sutrikimo ir	Medžiagos konspektas, išskiriant pedagogams esminę informaciją	

mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių sąsajos		
Bendrųjų intelektinių gebėjimų tyrimo ir vertinimo metodikos	Medžiagos konspektas, išskiriant pedagogams esminę informaciją	
Įvairiapusiai raidos sutrikimai: vaikystės autizmas, atipiškas autizmas, Rett'o sindromas, Aspergerio sindromas, kiti įvairiapusiai raidos sutrikimai. Negalios dėl įvairiapusių raidos sutrikimų ir mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių sąsajos	Medžiagos konspektas, išskiriant pedagogams esminę informaciją. Vaizdo įrašas	
Mokinių, turinčių intelekto sutrikimą arba turinčių intelekto sutrikimą ir įvairiapusių raidos sutrikimų arba turintiems kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas, ir kuriems nustatyti dideli ar labai dideli specialieji ugdymosi poreikiai, komunikacijos ypatumai	Medžiagos konspektas, išskiriant pedagogams esminę informaciją. Vaizdo įrašas	
Kompleksinės negalios samprata. Kompleksinių negalių įvairovė ir sąsajos su specialiaisiais ugdymosi poreikiais. Intelekto sutrikimas ir klausos, regos, judesio ir padėties ir pan. sutrikimai. Nežymus ar vidutinis intelekto sutrikimas ir elgesio ar (ir) emocijų sutrikimai (prieštaraujančio neklusnumo sutrikimas), elgesio sutrikimas (asocialus elgesys) ar (ir) emocijų sutrikimai (nerimo spektro sutrikimas, nuotaikos spektro sutrikimas)	Medžiagos konspektas, išskiriant pedagogams esminę informaciją	
Specialioji pedagogika, jos tikslai ir uždaviniai	Medžiagos konspektas	
Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių Mokinių ugdymą, specialiosios pedagoginės, psichologinės pagalbos ir specialiosios pagalbos teikimą, analizė	Dokumentų sąrašas su nuorodomis	
Specialiųjų mokymo priemonių ir techninės pagalbos priemonių įvairovė, parinkimas ir taikymas ugdymo procese	Specialiųjų mokymo priemonių, įskaitant ir ugdymui skirtas techninės pagalbos priemones, pavyzdžiai. Tėvų, specialiųjų pedagogų, kitų pagalbos mokiniui specialistų, mokytojų bendradarbiavimo svarba	
Palankios Mokiniams ugdymosi aplinkos kūrimas: ugdymo programų, ugdomosios veiklos (pamokos) pritaikymas, atsižvelgiant į Mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijas, raidos sutrikimų ypatumus, sveikatos būklę, parenkant specialiąsias	Ugdomosios veiklos (pamokos) ypatumai. Ugdymo proceso organizavimas pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, pagrindinio ugdymo individualizuotą programą ir	

mokymo ir techninės pagalbos priemonės, individualios mokinių pažangos refleksija, žinių ir pasiekimų vertinimas	socialinių įgūdžių ugdymo programą, atsižvelgiant į pedagoginės psichologinės tarnybos išvadas ir rekomendacijas, individualius Mokinių gebėjimus, interesus ir sveikatos būklę, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius; ikimokyklinio ugdymo programų ir Priešmokyklinio ugdymo programos pritaikymo Mokiniam ypatumai; individualios mokinio pažangos ir pasiekimų vertinimo ypatumai	
Savarankiško darbo užduotis. Parengti ir pristatyti pasirinkto Mokinio ugdymo atvejo analizę, atskleidžiant ugdymo programos pritaikymo, specialiųjų mokymo ir techninės pagalbos priemonių parinkimo, reikiamos pagalbos, pažangos ir pasiekimų vertinimo ypatumus, būdus ir formas	Savarankiško darbo atlikimo gairės	

9.2. Techninės priemonės

Kompiuteris su interneto ryšiu ir vaizdo projektorius

10. Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. Ališauskas A., Ališauskienė S., Gerulaitis D., Kaffemanienė I., Melienė R., Miltenienė L. Specialiųjų ugdymo(si) poreikių tenkinimas: Lietuvos patirtis užsienio šalių kontekste. Šiauliai, 2011.
2. Ambrukaitis J. Specialiojo ugdymo kaitos bruožai. Šiauliai, 2005.
3. Cowley S. Mokymo klinika. Vilnius, 2007.
4. Danino M. Coach your Child to Success. A Guide for Parents of Children with Learning Disabilities and ADHD. Contento De Semrik, 2012.
5. Dudzinskienė R., Kalesnikienė D., Paurienė L., Žilinskienė I. Inovatyvių mokymo(si) metodų ir IKT taikymas. II knyga / Metodinė priemonė pradinių klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams. Vilnius: Ugdymo plėtotės centras, 2010.
6. Duncan G. Pirmoji pagalba mokytojui. Vilnius, 2009.
7. East V., Evans L. Vienu žvilgsniu. Vilnius, 2008.
8. Geležinienė R. Įrodymais grįstos mokytojo veiklos konstravimas ugdant emocijų ir elgesio sutrikimų turinčius mokinius (daktaro disertacija). Šiauliai, 2009.
9. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. Vilnius, 2014.
10. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. Vilnius, 2015.
11. Kaip atpažinti vaiko gabumus? Parengė Aida Šimelionienė, 2008.
12. Kairienė D. The Collaborative Culture in Interpersonal Teams, Providing Early Support for Young Children and Their Families. Summary of Doctoral Dissertation. Šiauliai, 2012.
13. Kompleksiškai teikiamos švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams ir jų tėvams (globėjams) tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. V-2068/A1-467/V-946 „Dėl Kompleksiškai teikiamos švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams ir jų tėvams (globėjams) tvarkos aprašo patvirtinimo“.
14. Kišonienė R., Dudzinskienė R. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymo(si) poreikių, ugdymo turinio

individualizavimas. Vilnius, 2007.

15. Koršunovienė U. Bendradarbiavimo galimybės mokykloje teikiant psichologinę pedagoginę pagalbą mokiniams. Rekomendacijos mokyklų specialistams ir klasių auklėtojams. Vilnius, 2008.

16. Lesinskienė S., Karalienė V. Emocinės raidos įtaka tolimesniam vaiko asmenybės vystymuisi. Vilnius, 2008.

17. Liaudanskienė V., Mikulėnaitė L., Ulevičiūtė R., Vilūnienė V. Padėkime vaikams mokytis. Metodinės rekomendacijos mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams. Vilnius, 2013.

18. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-1265/V-685/A1-317 „Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašo patvirtinimo“.

19. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

20. Mokymo priemonių kūrimas. Mokymo priemonių neįgaliesiems mokiniams kūrimo gairės. Vilnius, 2005.

21. Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. ISAK-1019 „Dėl Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašo patvirtinimo“.

22. Psichologinės pagalbos teikimo mokyklose tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

23. Skučaitė V., Karmazienė E. G. Padėkite vaikui įveikti sunkumus: geroji bendradarbiavimo mokyklose patirtis. Metodinės rekomendacijos švietimo pagalbos specialistams ir mokytojams. Vilnius, 2011.

24. Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

25. Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

11. Lektorių darbo patirtis ir kompetencijos (pridedamos lektorių darbo patirtį ir kompetenciją patvirtinančių dokumentų kopijos)

	(pažymėti X)
Teikėjo atstovas(-ai)	X
Mokytojai	X
Mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai	X
Užsienio valstybių dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai ir mokytojai	X
Viešojo administravimo institucijų vadovai, jų pavaduotojai, padalinių vadovai ir specialistai	X
Jungtinė lektorių grupė	X
Kiti (nurodyti)	

12. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams (jeigu nustatyti)

Rekomenduojama, kad programą įgyvendinantys lektoriai turėtų dalyvavimo specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo kokybei gerinti ir pagalbai tobulinti skirtuose projektuose patirties ir

ne mažesnę nei penkerių metų darbo specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose turintiems intelekto sutrikimą arba intelekto sutrikimą ir įvairiapusių raidos sutrikimus arba turintiems kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas, mokiniams, patirtį ir (ar) ne mažesnę nei penkerių metų patirtį specialiosios pedagoginės ir (ar) psichologinės pagalbos jiems teikimo srityje.

13. Dalyviai:

13.1. Pasirengimas programai (praktinės veiklos patirtis ir kompetencija(-os), kurią(-ias) turi turėti programos dalyvis)

Kompetencija(-os)	
Praktinės veiklos patirtis	

13.2. Programos dalyvių tikslinės grupės

(Pažymėti X)

Dalykų mokytojai (nurodyti dalyką), dirbantiems specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose mokiniams, turintiems intelekto sutrikimą, arba intelekto ir įvairiapusių raidos sutrikimus, arba kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas	X
Pradinio ugdymo mokytojai, dirbantiems specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose mokiniams, turintiems intelekto sutrikimą, arba intelekto ir įvairiapusių raidos sutrikimus, arba kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas	X
Institucijų, vykdančių priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo programas, vadovai, pedagoginiai darbuotojai, dirbantys specialiosiose klasėse (grupėse), skirtose mokiniams, turintiems intelekto sutrikimą, arba intelekto ir įvairiapusių raidos sutrikimus, arba kompleksinių negalių, kurių derinio dalis yra intelekto sutrikimas	X
Mokyklų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	X
Mokyklų bendruomenės komandos	
Kiti (nurodyti). Mokytojų padėjėjai, kiti Mokinių ugdymu besidomintys asmenys	X